

Keď je inžinier garanciou kvality a bezpečnosti

V prostredí stavebníctva, kde sa rozhoduje o statickej bezpečnosti, funkčnosti a životnosti stavieb, nestačí akademický titul ani všeobecná technická zdatnosť. Kľúčovým prvkom je autorizácia, ktorá predstavuje formálne potvrdenie odbornej spôsobilosti, etickej integrity a schopnosti niesť právnu zodpovednosť za projektové, riadiace či kontrolné činnosti. V podcaste Z KOMORY o tom hovoril predseda Slovenskej komory stavebných inžinierov prof. Vladimír Benko, ktorý detailne opísal systém autorizácie, profesijné kompetencie a výzvy, ktoré prináša moderné stavebníctvo. Tento článok sumarizuje jeho kľúčové témy a dopĺňa ich o širší odborný kontext.

Šírka profesií a multidisciplinarita stavebného inžinierstva

Stavebníctvo je dnes komplexný ekosystém, v ktorom sa prelína statika, geotechnika, dopravné stavby, technické zariadenia budov, energetika, elektrotechnika, požiarne bezpečnosť či technologické procesy. SKSI združuje odborníkov zo štrnástich technických fakúlt, čo odráža reálnu potrebu multidisciplinárnej spolupráce. **„Stavebný inžinier je v podstate každý absolvent stavebnej fakulty... No autorizovaní inžinieri sú tí, ktorí okrem štúdia museli splniť aj kvalifikačné predpoklady v praxi,“** uvádza prof. Vladimír Benko. Autorizácia teda nie je len formálny krok. Je to potvrdenie, že odborník rozumie súvislostiam, ktoré presahujú rámec jednej profesie.

Odborná prax ako základ pre výkon regulovaného povolania

Zákonom stanovená minimálna trojročná prax je nevyhnutná na to, aby uchádzač získal reálne skúsenosti s projektovaním, riadením stavby či technickým dozorom. Ide o obdobie, v ktorom sa preveruje schopnosť aplikovať teóriu v prostredí, kde vstupujú do hry normy, legislatíva, koordinácia profesií a riešenie kolíznych situácií. **„Ak niekto ukončí školu a o tri roky sa chce autorizovať, ale nerobil s niekým tie činnosti, nevie preukázať, že má tri roky odbornej praxe,“** upozorňuje predseda SKSI. Prax je teda kvalifikačný filter, ktorý chráni verejný záujem.

Legislatívna hierarchia stavieb a rozsah oprávnení

Stavebný zákon a súvisiace vyhlášky definujú kategórie stavieb podľa ich zložitosti a rizikovosti. Pri drobných a jednoduchých stavbách môže stavebný úrad udeliť oprávnenie aj osobám so stredoškolským vzdelaním a viazanou živnosťou. Pri prekročení limitov (napr. 350 m² zastavanej plochy, počet podlaží, technická náročnosť) je však autorizácia povinná. **„Drobné a jednoduché stavby môžu projektovať aj tí, ktorí nemusia byť autorizovaní. Autorizovaný však môže postaviť aj dôležitú stavbu národného významu,“** sumarizuje Benko. Rozsah oprávnení je teda priamo naviazaný na mieru rizika. Autorizovaný inžinier potom vstupuje do procesu nielen ako projektant, ale aj ako stavbyvedúci či stavebný dozor. Zodpovedá za dodržanie technologických postupov, súlad s projektovou dokumentáciou, normami a bezpečnostnými predpismi. **„Všetci sú potrební, aby stavba mala primeranú kvalitu pri životnosti minimálne 50 rokov,“** pripomína Benko. Nekvalifikovaný zásah do procesu môže viesť k poruchám, ktoré sa prejavia už v prvých rokoch prevádzky niekedy ešte pred kolaudáciou.

Autorizačný proces ako odborný audit kompetencií

Autorizačná skúška pozostáva z písomného testu z legislatívy a odborného pohovoru nad projektmi, na ktorých uchádzač pracoval. Ide o preverenie reálnej odbornej spôsobilosti, nie o akademické skúšanie. Komisia tak overuje, či uchádzač skutočne vykonával odborné činnosti, za ktoré po autorizácii bude niesť zodpovednosť. Po úspešnej skúške nasleduje slávnostné zloženie sľubu, ktorý má charakter profesijnej prísahy. Inžinier sa zaväzuje konať v súlade so zákonom, normami a etickým kódexom. **„Autorizovaní inžinieri majú veľkú zodpovednosť. Sú to profesie, kde môže byť ohrozený ľudský život, či zdravie,“** pripomína odborník a dodáva: **„Statika, plyn, elektro, požiarna bezpečnosť – všetky tieto oblasti majú potenciál spôsobiť fatálne následky pri pochybení.“**

Verejný register ako nástroj transparentnosti a ochrany spotrebiteľa

Zoznam autorizovaných osôb SKSI umožňuje vyhľadávať autorizovaných odborníkov podľa profesie, regiónu či špecializácie. Je to dôležitý prvok verejnej kontroly a zároveň garancia, že odborník prešiel preverovacím procesom. **„Komora plní úlohu preverenia kvality. Je to garancia, pokiaľ niekto netlačí autorizovaných inžinierov, aby urobili stavbu lacnejšie a rýchlejšie,“** konštatuje predseda SKSI. Komora zároveň disponuje

disciplinárnymi mechanizmami podobnými systému vodičských oprávnení. Jednou z najväčších výhod členstva je prístup k rozsiahlej databáze technických noriem, vrátane zrušených noriem potrebných pri posudzovaní existujúcich stavieb ako aj pri rekonštrukciách. Ide o desaťtisíce dokumentov. Benko uvádza: **„To je veľmi veľká pomoc. Odborníci si priamo môžu otvoriť normy, ktoré potrebujú.“** Bez aktuálnych noriem nie je možné projektovať v súlade s požiadavkami bezpečnosti a kvality.

Digitalizácia, BIM a oceňovanie inžinierskej kvality

Stavebníctvo prechádza zásadnou transformáciou – BIM, digitalizované procesy, drony, laserové skenovanie, mobilné riadiace systémy. K tradičným profesiám pribúdajú nové kompetencie, ktoré si vyžadujú schopnosť pracovať s dátovými modelmi, koordinovať multidisciplinárne projekty v digitálnom prostredí a interpretovať výstupy z moderných meracích technológií. **„Dnes chodia na stavbu stavbyvedúci tak, že si zoberú iPad a vidia všetko, čo urobili včera, ako aj to, čo majú robiť dnes“** dopĺňa profesor Benko. Digitálne nástroje umožňujú okamžitú spätnú väzbu, presnejšie plánovanie a rýchlejšie rozhodovanie. Digitalizácia zároveň mení spôsob riadenia stavieb, od priebežného online monitoringu cez cloudové zdieľanie dokumentácie až po automatizované kontroly kvality. Komora preto založila súťaž CING – Cena inžinierskej komory vo výstavbe, ktorá má zviditeľniť kvalitné projekty a profesie a zároveň ukázať, že moderné inžinierstvo je kombináciou technickej expertízy, inovatívneho myslenia a schopnosti pracovať s novými technológiami. Súťaž reflektuje potrebu prezentovať inžiniersku prácu nielen ako technickú, ale aj ako kreatívnu disciplínu, ktorá má zásadný vplyv na bezpečnosť, udržateľnosť a efektivitu stavebných procesov.

Autorizovaný inžinier ako garant verejného záujmu

Autorizácia nie je formalita, ale systémový nástroj, ktorý zabezpečuje, že stavby vznikajú pod dohľadom odborníkov schopných niesť právnu aj etickú zodpovednosť. V čase tlaku na rýchlosť a cenu je dôležité pripomínať, že kvalita stavieb je výsledkom odbornej prípravy, kontinuálneho vzdelávania a profesionálnej integrity. Autorizovaný inžinier je garantom toho, že projekt aj realizácia prebiehajú v súlade s legislatívou, technickými normami a zásadami bezpečnosti, ktoré sú základom dlhodobej spoľahlivosti stavebných konštrukcií. **„Moderné**

stavebníctvo sa mení, digitalizuje a zrýchľuje, no jeho najdôležitejším prvkom zostáva človek ,autorizovaný inžinier, ktorý svojou prácou garantuje bezpečnosť, funkčnosť a dlhodobú udržateľnosť stavebných diel,“ sumarizuje Benko. V prostredí, kde sa čoraz viac procesov automatizuje a kde BIM, dátové modely či digitálne dvojčatá preberajú časť analytických úloh, zostáva práve inžinier tým, kto dokáže vyhodnotiť riziká, prijať rozhodnutie a nieť zaň zodpovednosť.

Autorizácia tak predstavuje nielen potvrdenie odbornej spôsobilosti, ale aj záväzok k celoživotnému vzdelávaniu, k etickému výkonu povolania a k ochrane verejného záujmu. Je to systém, ktorý chráni spoločnosť pred nekvalifikovanými zásahmi, investorov pred neodbornými riešeniami a samotných inžinierov pred tlakom na kompromisy, ktoré by ohrozili bezpečnosť. V čase, keď sa stavebníctvo posúva smerom k vyššej efektívnosti a technologickej komplexnosti, je úloha autorizovaného inžiniera ešte dôležitejšia než kedykoľvek predtým. Je to profesia, ktorá stojí na križovatke techniky, práva, etiky a verejnej dôvery.

Viac sa dozviete v našom podcaste Z KOMORY: [Spotify](#) a [Youtube](#).

Slovenská komora stavebných inžinierov